

مشخصات کلی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته بهداشت باروری

۱- نام و تعریف:

رشته بهداشت باروری (*Reproductive health*) شاخه‌ای از علوم پزشکی و بهداشتی است که در آن دانشجویان طی دوره آموزشی با ابعاد مختلف بهداشت باروری نظیر امور جمعیتی، تغذیه، حقوق، اپیدمیولوژی و تکنیک‌های پیشرفته در امر باروری و ناباروری آشنا شده و به امر برنامه‌ریزی، مدیریت، تحقیق و آموزش در امر بهداشت باروری می‌پردازند. دانش‌آموختگان این رشته در مراکز آموزشی، تحقیقاتی و برنامه‌ریزی به انجام وظیفه در امور بهداشت باروری همت خواهند گماشت.

۲- تاریخچه رشته:

طبق مستندات موجود تاکنون رشته‌ای تحت این عنوان در ایران وجود نداشته و برای اولین بار در سال ۱۳۷۶ پیشنهاد تأسیس این رشته از طرف سیاستگذاران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مطرح گردید و مسئولیت تدوین برنامه آموزشی آن به هیأت ممحنه و ارزشیابی رشته مامایی واگذار شد.

در دنیا این رشته برای اولین بار در سال ۱۹۶۷ در دانشگاه کارولینسکا سوئد یا گرایش‌های مختلف نظیر بهداشت باروری و بهداشت کودکان، بهداشت باروری و آندوکرینولوژی و ... در دپارتمان بهداشت زنان و کودکان تأسیس گردید که متعاقب آن در سایر دانشگاه‌های معتبر دنیا نظیر جان هاپکینز، هاروارد، کیلی، لن کاشیر، وارویک، موناش و ادینبرگ نیز به تربیت دانشجو در این رشته پرداخته شد.

۳- رسالت رشته (Mission):

رسالت رشته عبارت است از تربیت دانش‌آموختگان برای:

الف - تأمین و تکمیل کادر علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور در رشته مامایی و بهداشت باروری.

ب - تأمین و تکمیل نیروهای متخصص و متعهد جهت برنامه‌ریزی، مدیریت و ارزشیابی در امر بهداشت باروری.

ج - انجام تحقیقات و دستیابی به آخرین دستاوردهای علمی در زمینه بهداشت باروری در سطح بین‌المللی.

۴- ارزشها و باورها (Values):

حفظ و ارتقاء سلامت جامعه از مهمترین وظایف گروههای مختلف پزشکی و بهداشتی می باشد که در دین مبین اسلام نیز مورد تأکید قرار گرفته است و از حقوق مسلم انسانها یا عنایت به کرامت انسانی به شمار می رود که در این میان توجه به سلامت زنان و کودکان که گروه آسیب پذیر جامعه بشمار می روند و تعیین کننده سلامت جامعه می باشند از اهمیت خاصی برخوردار است. در رشته بهداشت باروری نیز زنان و کودکان عمده گروههای مورد توجه به شمار می روند. هر چند مردان نیز در ارتباط با موفقیت در امر رسیدن به اهداف بهداشت باروری از جایگاه خاصی برخوردارند.

۵- چشم انداز رشته (Vision):

با توجه به اهمیت و نقش سیاست گذاری و برنامه ریزی صحیح در بهداشت باروری و ارتقاء کیفیت خدمات و موفقیت در رسیدن به اهداف نظام بهداشتی و نیز نقش حساس و تعیین کننده وجود نیروهای آموزشی در مراتب بالای علمی در تربیت مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و با توجه به تغییرات و گستردگی علوم در دنیا و نیاز به وجود افراد محقق در زمینه بهداشت باروری برای دستیابی به مرزهای دانش و تولید علم، وجود این رشته می تواند در سالیان آتی نقش عمده ای در بهبود کیفیت خدمات و دستیابی به دستاوردها و پیشرفتهای علمی ایفا نماید.

۶- نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition):

نقش دانش آموختگان این رشته شامل: نقش آموزشی، تحقیقاتی و برنامه ریزی در مراکز آموزشی، تحقیقاتی و ستادی می باشد.

۷- وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task analysis):

الف - نقش آموزشی: برطرف نمودن نیازهای آموزشی در مراکز آموزش عالی کشور در سطوح مختلف و رفع نیازهای آموزشی مراکز بهداشتی کشور در زمینه مامایی و بهداشت باروری.

ب - نقش تحقیقاتی: انجام تحقیقات، لحاظ و دستیابی به جدیدترین آثار علمی، نوآوری، تهیه متن مورد نیاز، کمک به پیشرفت و گسترش علم مامایی و بهداشت باروری در سطح بین المللی.

ج - نقش برنامه ریزی: برنامه ریزی در زمینه بهداشت باروری و مامایی بویژه مسائل بهداشتی جوانان، نوجوانان، مادران و کودکان، تنظیم خانواده:

۸- اهداف کلی (Aims):

الف - تربیت نیروی انسانی متبحر با توانایی انجام وظایف آموزشی در سطح مراکز آموزش مامایی و بهداشت باروری.

ب - تربیت نیروی انسانی متخصص و متبحر برای انجام پژوهشهای علمی - کاربردی جهت شناسایی و رفع نیازهای مراکز آموزشی، تحقیقاتی جامعه و رسیدن به استقلال علمی و گسترش مرزهای دانش، تولید علم و صدور آن به سایر کشورها.

ج - تربیت افراد متخصص و متعهد با توانایی انجام وظایف برنامه‌ریزی در زمینه بهداشت باروری جهت بهبود و ارتقاء کیفیت ارائه خدمات بهداشت باروری و مامایی.

۹- استراتژیهای کلی آموزش:

- استراتژی کلی آموزشی شامل سیستم حضوری با تلفیقی از استاد محوری (Teacher centered) و شاگرد محوری (Student centered) با ویژگی‌های ذیل می‌باشد:

• اجرای سمینار، پروژه و کنفرانسهای مرتبط

• اجرای کارگاه آموزشی

• تقویت و توسعه سیستم اطلاع رسانی

- سیستم غیر حضوری، آموزش از راه دور (Distance learning)

امکان ارائه این دوره با این روش نیز وجود دارد.

۱۰- نحوه و شرایط پذیرش دانشجوی:

داوطلبان شرکت در آزمون دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته بهداشت باروری لازم است علاوه بر داشتن شرایط عمومی پذیرش دانشجوی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شرایط اختصاصی زیر را نیز داشته باشد.

- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته مامایی یا مدرک دکتری عمومی پزشکی

یا کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی یا مدرک کارشناسی بهداشت عمومی

یا کارشناسی ارشد آموزش بهداشت یا مدرک کارشناسی مامایی از یکی از دانشگاههای معتبر

داخل یا خارج از کشور. که به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت

علوم، تحقیقات و فن آوری رسیده باشد.

مواد آزمون ورودی و ضرایب آن

ردیف	نام درس	ضریب
۱	پیداشت باروری	۴
۲	بارداری و زایمان	۳
۳	بیماریهای زنان و سرطانهای شایع	۲

۱۱- رشته‌های مشابه در داخل کشور: وجود ندارد

۱۲- رشته‌های مشابه در خارج از کشور: رشته‌های مشابه در خارج از کشور و دانشگاه‌های مربوطه

تشریح ذیل می‌باشد:

- 1) Reproductive Perinatal and women's health   JOHNS HOPKINS UNIVERSITY
- 2) population and Reproductive Health   JOHNS HOPKINS
- 3) Maternal and child health   HARVARD UNIVERSITY
- 4) Reproductive and perinatal health   KAROLINSKA INSTITUTET
- 5) Reproductive Health   EDINBURGH UNIVERSITY
- 6) Reproductive Health Management   Keele UNIVERSITY
- 7) Reproductive Health   MONASH UNIVERSITY
- 8) Reproductive Health: CENTRAL LANCASHIR UNIVERSITY
- 9) Community Gynecology and Reproductive Health care   WARWICK UNIVERSITY

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته:

مدرسین مورد نیاز: مدرسین متبحر در سطوح استادیار و دانشیار در زمینه‌های زنان و مامایی - تغذیه - مدیریت و برنامه‌ریزی بهداشتی - حقوق و علوم جمعیتی مورد نیاز است که در سطح دانشگاه‌های معتبر و بزرگ کشور موجود است. بقیه شرایط شامل امکانات و تجهیزات طبق ضوابط شورای عالی نظارت، ارزشیابی و گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌باشد.

۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه): _____

